

**Evaluering af arbejdet med den
pædagogiske læreplan
Kongehøjens Børnehave
2023**

Kongehøjens
børnehave

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I oplyse, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

- Børnesyn
  - Børneperspektiv
  - Uderummet – leg og læring på legepladsen. Pædagogens rolle i legen i uderummet.
  - Sige mere ”ja” end ”nej” med særlig fokus på hvorfor vi siger ”nej”.
  - Forældreinddragelse
  - Børn i udsatte positioner.
  - Leg og voksen deltagelse.
-

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx Redskab til selvevaluering, Tegn på læring, Redskab til forankringsproces eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

Vi er stadig på øvebane i forhold til at skabe en systematisk evalueringskultur.

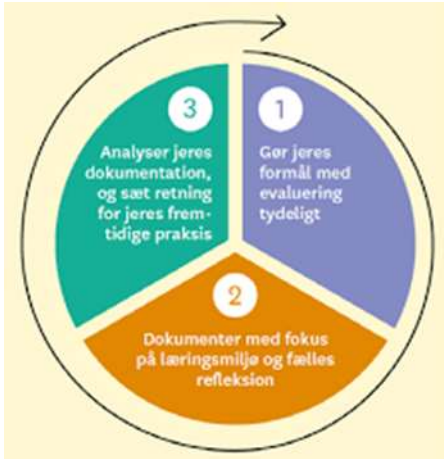
Vi har vi bl.a. sammen kommunens ressourcekorps og gennem kurset ”Faglige fyrtårne” arbejdet med at skabe en systematisk evalueringskultur.

Da tiden er en ressource og der ikke er uanede mængder, er vi meget bevidste om, at den daglige refleksion og evaluering af små ”her og nu” situationer, har rigtig stor betydning for vores pædagogiske praksis. Det er de daglige refleksioner kombineret med den systematiske evaluering, der er med til at opretholde en

faglig udvikling hos personalet, som derigennem har særlig fokus på læringsmiljøet og børnenes udvikling, læring, trivsel og dannelse.

Vi har i de forløbne 2 år eksperimenteret med forskellige evalueringsmodeller. På stue- og teammøder evaluerer vi primært ud fra "Tegn på læring" - af og til i en kombination med "VækstModellen"

Tegn på læring

Vækstmodel

Tegn på læring hjælper til at foretage systematiske evalueringer af den pædagogiske praksis.

VækstModellen er en strukturel ramme om samtaler, der gør det muligt at bevæge sig fra desillusion til begejstring: fra negativitet og problemfokusering via udfordringer til konstruktive handlinger og løsninger.

På personalemøderne evaluerer vi på situationer, der gælder for hele huset. Her bruger vi Tegn på læring, Vækstmodellen men også Anders Skriver Jensens systematiske analyse og evalueringsmodel med fokus på strukturer, processer, børneperspektiv og læreplanselementer. Hvad er vi optaget af lige nu? Hvad skal vi have særlig fokus på. Der udarbejdes en situationsbeskrivelse som vi ud fra nedenstående model analyserer, "prøvehandler" og evaluerer på.

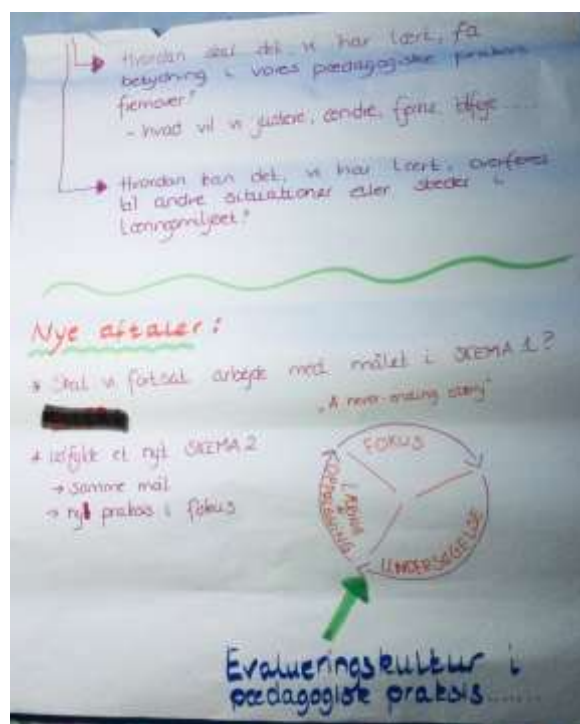
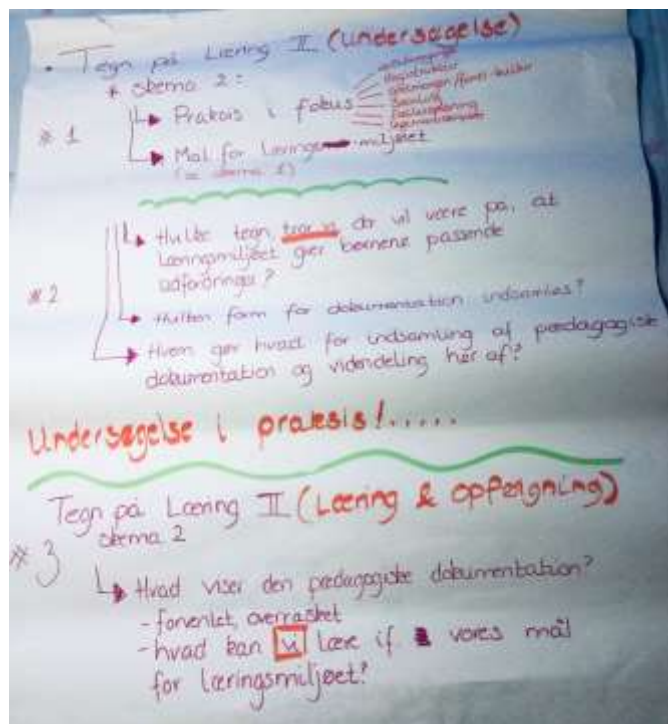
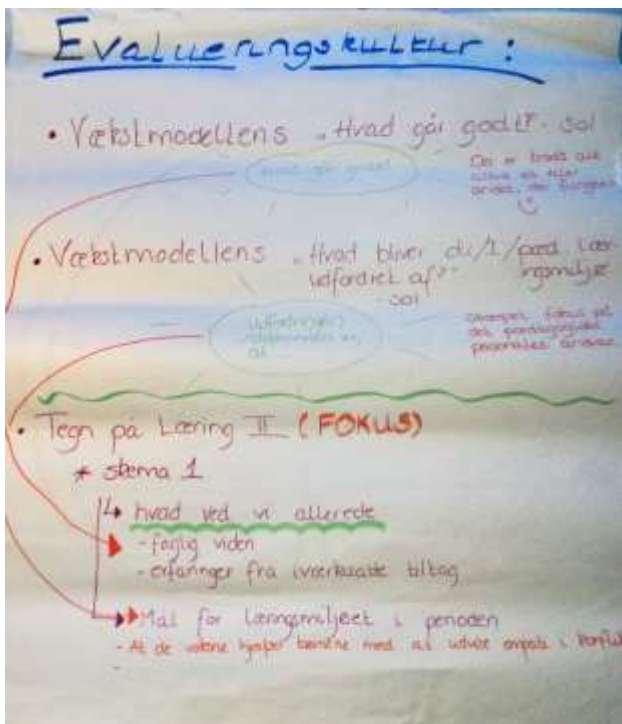

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I kort skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

Vi arbejder kontinuerligt med den styrkede læreplan. Dette arbejde foregår på personalemøder og teammøder, hvor de enkelte elementer i "blomsten" er blevet og løbende bliver gennembearbejdet. Læreplanen er blevet til gennem drøftelser, beskrivelser, prøvehandlinger, evalueringer m.m., hvor hele personalegruppen har været aktive deltagere. De faglige fyrtårne har været primus motor i forløbet bl.a. ved at sørge for kontinuiteten og "den røde tråd".

Vi har på temaaftener haft fokus på forskellige elementer i "blomsten" samt evaluering af pædagogisk praksis, hvor vi har fået hjælp/sparring af en specialpædagog fra kommunens støtte-/specialkorps.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I kort, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringscirklen.

Vi arbejder stadig og hele tiden med fornyet fokus på de voksnes roller i uderummet. I forbindelse med flere nye medarbejdere, er vi blevet opmærksomme på, at vi har mange regler og især uskrevne regler på legepladsen. Vi er blevet nysgerrige på, hvilken indflydelse disse regler har på leg, fordybelse og deltagelse i legefællesskaber. Regler skal være med til at skabe rammer, strukturer og overskuelighed for børn. De regler vi beslutter os for skal være gældende, er de regler, der sikrer, at vi ikke skaber begrænsninger for leg og deltagelsesmuligheder.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

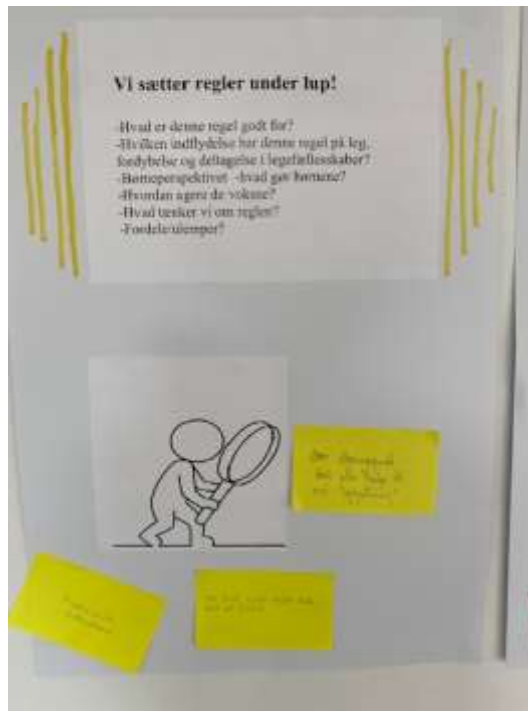
Her beskriver I kort den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Med afsæt i artiklen "Samspil på legepladsen" fra EVA #20, har vi på et personale møde været opdelt i grupper og drøftet spørgsmålene fra dialogkortene omkring samspil på legepladsen. Her gik vi i dybden med, hvordan vi oplever tiden på legepladsen, hvordan vi organiserer os og tiden på legepladsen, samt hvordan vores samspil med børnene er på legepladsen. Fra at vi egentlig drøftede samspil på legepladsen, blev vi optaget af, at vi havde uhensigtsmæssigt mange regler og også regler som ikke alle kendte til. Herfra blev vi konkrete på, at det var regler vi skulle have fokus på for at få et fælles afsæt.

Vi startede med at alle i personalegruppen skulle nedskrive samtlige regler (ikke adfærdsregler) som de havde kendskab til. Der var stor skrivelyst og undervejs i skriveriet kom der kommentarer som "hold da op vi har mange regler" og "børnene må jo ingenting". De fleste gik hjem med en følelse af, at vi satte rigtig mange begrænsninger for børnenes leg på legepladsen.

På det/de efterfølgende personalemøder tog vi fat i vores egen evalueringsmodel, som vi har udviklet med elementer fra bl.a. Anders Skriver Jensens analysemodel og evalueringsmodel og Vækstmodellen. Vi startede med **at sætte én regel "under lup"** og stillede os selv følgende spørgsmål:

- Hvad er denne regel godt for?"
- Hvilken indflydelse har denne regel på leg, fordybelse og deltagelse i legefællesskabet?"
- Børneperspektivet - hvad gør børnene?"
- Hvordan agerer de voksne?"
- Hvad tænker vi om reglen? Fordele/ulemper?"

Efter at have drøftet disse spørgsmål, skulle vi afklare, hvad vi ville gøre ved reglen. Her havde vi 3 valgmuligheder.

- Skal reglen direkte i skraldespanden?
- Skal reglen sendes til prøvehandling?
- Er det en regel vi i fællesskab beslutter, at vi gerne vil beholde?

Skal reglen direkte i skraldespanden?

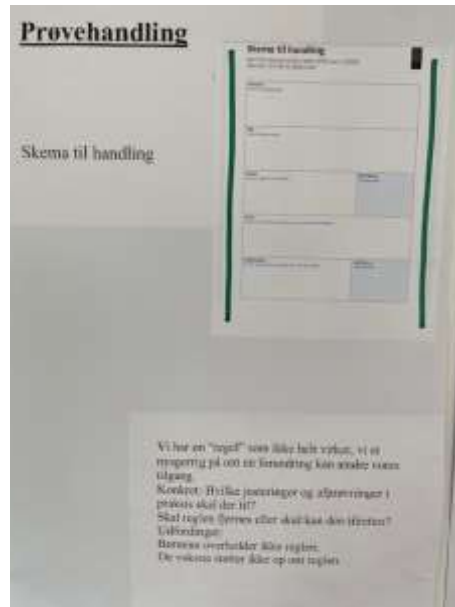
Denne regel vil vi gerne smide væk.

Skal reglen sendes til prøvehandling?

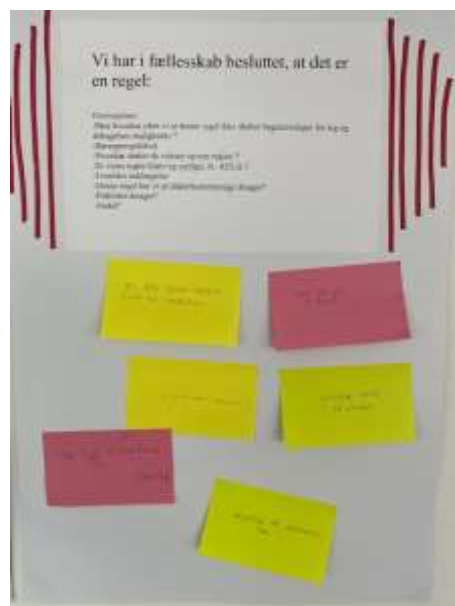
Denne regel virker ikke helt for os. Det kan være at børnene ikke overholder den, personalet ikke støtter op om reglen, reglen er ikke kendt af alle m.m. Vi er nysgerrige på, om en forandring kan ændre vores tilgang. Dette kræver en prøvehandling, der tager udgangspunkt i "skemaet til handling" fra EVA. Efter vores prøvehandling, evalueres reglen og den kan enten sendes i skraldespanden eller blive til en regel vi i fællesskab har besluttet.

Er det en regel vi i fællesskab har besluttet at vi gerne vil beholde?

For at denne regel kan blive til en regel, har vi lavet følgende overvejelser.

- Hvordan sikrer vi, at denne regel ikke skaber begrænsninger for leg og deltagelsesmuligheder?
- Børneperspektivet
- Hvordan støtter de voksne op om reglen
- Er reglen klar og synlig
- Forældreinddragelse
- Denne regel har vi af sikkerhedsmæssige årsager, praktiske årsager eller andet.

Da vi som tidligere nævnt på det første personalemøde fik nedskrevet rigtig mange regler, er det en lang proces, vi er i gang med. Vi har smidt regler i skraldespanden, vi har haft prøvehandling på nogle af reglerne og vi har "gemt" og måske udviklet på de regler, der giver mening for os og ikke mindst for børnene. Vi har stadig regler, vi mangler at evaluere på, så processen er ikke slut. Samtidig med at der kommer nye medarbejdere, er der nye øjne, "der ser", hvilket betyder nye spørgsmål, stor nysgerrighed, måske nye regler osv., så vi tænker det er en "ongoing" proces vi har gang i, som i sidste ende kommer børnene til gode.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I kort resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøes betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringsskirklen. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Gennem dette forløb har vi dels fået ryddet op i vores regler og dels sikret, at de tilbageblivende regler er klare, tydelige og overskuelige både for børn og voksne. Idet der ikke længere er unødvendige regler, slipper vi som voksne for adskillige konflikter og situationer, hvor vi skal være "politimænd". Dette betyder yderligere at vi kontinuerligt skaber et bedre læringsmiljø på legepladsen. Vi får konkret mere plads til at sige "ja" end "nej". Vi ser, at der er færre begrænsninger for leg, hvilket skaber flere deltagelsesmuligheder for børnene. Vi har observeret mere fordybelse blandt børnene, børn der fastholder en leg i længere tid og børn, der er mere undersøgende og eksperimenterende i deres leg. Altså har vi oplevet en positiv påvirkning i forhold til børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringsskirklen.

Vi ændrede praksis ved, at vi smed regler direkte i skraldespanden. Nogle regler er stadig under prøvehandling, mens de regler vi har besluttet at beholde, nu giver mening for alle i personalegruppen, hvilket betyder at alle voksne har taget ejerskab og nu er loyale i forhold til de aftalte regler.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I kort, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Den styrkede pædagogiske læreplan er et fast punkt på dagsordenen til bestyrelsesmøderne, hvor bestyrelsen løbende bliver orienteret om, hvordan vi arbejder med den styrkede læreplan. Vi har løbende drøftet forskellige tiltag for derigennem at inddrage forældrevinklen.

Sammen med bestyrelsen har vi haft særlig fokus på forældreinddragelse og bestyrelsen har været med til at drøfte forskellige tiltag om hvordan forældrene kunne inddrages og være synlige i børnehavens hverdag.

Alle institutioner (forældrebestyrelser) under FDDB har været en del af et 2 årigt forløb med Kirsten Birk Lassen (Følgeskabet), hvor bl.a. ”forældrenes roller i institutionen” har været et gennemgående tema.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I kort skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

Vi har og vil fortsat have fokus på:

- Børneperspektivet og børnenes intentioner
- Rutinesituationer
- Legepladskulturen
- De voksnes roller og positioneringer i læringsmiljøet
- De voksnes læringsmiljø som en del af vores evalueringskultur. Herunder øve os på at undre os sammen og være nysgerrig på hinandens handlingsmønstre.
- Leg. Vi har udarbejdet forandringsmodeller i forhold til leg med følgende udfordringer:
  1. Alle opnår en fælles forståelse for de forskellige legetyper.
  2. Vi har nogle børn, der i perioder er udsatte i legefællesskabet og som har brug for at blive understøttet i at udvikle nye legeerfaringer.
  3. Alle skal opnå en fælles forståelse for legens værdi og anerkende legens betydning.
  4. Voksendeltagelse i leg. Vi øver os fortsat i at gå foran, bagved og ved siden af barnet. Samt være en attraktiv og tilgængelig legekammerat.
- Børn i udsatte positioner.
  1. Det pædagogiske personale skal have kendskab til Tryghedscirklen og bruge den i praksis.
  2. Oprette vores eget Trivselsteam.
  3. Særligt fokus på forældresamarbejde.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I kort beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Det tager tid og ressourcer at opbygge en ny evalueringskultur. Vi øver os stadig og er på vej.

Vi har erfaret, at vi skal blive bedre til at dokumentere skriftligt for derigennem bedre at kunne følge kontinuiteten i evalueringen. Den skriftlige dokumentation har også betydning i forhold til vidensdelingen i hele huset.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Punktet "Evalueringskultur" i vores pædagogiske læreplan opdateres.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud